

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Krupíčkové a soudců Davida Hipšra a Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **M. M.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 12. 2022, č. j. 34 A 33/2021-37,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 12. 2022, č. j. 34 A 33/2021-37, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 11. 2021, č. j. JMK 162504/2021, sp. zn. S-JMK 149355/2021/OD/VW **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 8 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 15. 11. 2021, č. j. JMK 162504/2021, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Brna (dále též „magistrát“) ze dne 1. 10. 2021, č. j. ODSČ-92432/21-61, kterým byl žalobce jako provozovatel vozidla uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). V rozporu s § 10 odst. 3 téhož zákona nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. Porušení pravidel silničního provozu spočívalo v neoprávněném stání dle § 4 písm. c) zákona na ulici M. 18 v B. dne

4. 11. 2020 v 17:56 hodin. Neznámý řidič porušil povinnost vyplývající z dopravní značky IP 13c s dodatkovou tabulkou „zóna C, v pracovní dny 17–6 h s oprávněním nebo po zaplacení ceny na místě“ a na parkovišti stál bez oprávnění či zaplacení ceny na místě. Za spáchání přestupku byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

II.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu u Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“), který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Konstatoval, že žalobce ve svém sdělení neoznačil řidiče vozidla jasným a srozumitelným způsobem. Magistrát tak neměl žádnou indicii, kdo skutečně řídil vozidlo v době spáchání přestupku, a proto zahájil řízení o přestupku provozovatele vozidla. Neměl důvod se domnívat, že by žalobce řidiče označil po opětovné výzvě. Zaparkovanému vozidlu rovněž nesvědčilo v době přestupku parkovací oprávnění. Již z označení zálohového listu na zaplacení ceny vyplývá, že se nejedná o doklad existence jakéhokoli oprávnění. Je na něm nadto explicitně uvedeno, že „parkovací oprávnění je vydáno nejdříve dnem připsání (zpracování) platby, do té doby je oprávnění neplatné,“ a dále odkaz na kontakty v případě potřeby ověření platby, či vydání parkovacího oprávnění. Obsah listiny tak nebudí dojem, že by kohokoliv opravňovala k parkování. Údaj o platnosti zjevně označuje období, na které si žalobce parkovací oprávnění původně objednal. Podle krajského soudu je rozhodnutí žalovaného rovněž přezkoumatelné. Spis dále obsahuje potvrzení o vydání parkovacího nebo vjezdového oprávnění, které nevykazuje nedostatky a z něhož plyne, že parkovací oprávnění žalobce platilo ode dne 5. 11. 2020. K naplnění materiálního znaku přestupku krajský soud uvedl, že se jedná o přestupek ohrožovací. Přisvědčil žalobci, že se magistrát vypořádal s materiální stránkou přestupku velmi stručně a obecně. U běžného dopravního přestupku spočívajícího v nedovoleném stání však není takové odůvodnění *a priori* nedostatečné. Krajský soud přitom neshledal okolnosti, které by odůvodnily podrobnější zkoumání materiálního znaku a uplatnění materiálního korektivu dle § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Tvrzené okolnosti jednotlivě ani ve svém souhrnu nevyklučují ani významně nesnižují společenskou škodlivost přestupkového jednání. Z nedorozumění ohledně platnosti parkovacího oprávnění nelze vinit správní orgán. Žalobce mohl a měl vědět, že jím provozované vozidlo nemá patřičné oprávnění, a nemá být tedy na daném místě zaparkováno. Jeho případný skutkový omyl nemá vliv na společenskou škodlivost jednání, nýbrž na zavinění, které se v daném typu přestupku nevyžaduje a neposuzuje. Je rovněž irelevantní, že vozidlo bylo zaparkováno v blízkosti bydliště žalobce, neboť účelem rezidentního parkování je vyloučit z parkování v regulovaných úsecích vozidla, která nemají patřičné oprávnění. Podobně není relevantní ani to, že žalobce měl zaplacené parkování na rok dopředu a od platnosti oprávnění jej dělilo jen několik hodin. Trvá totiž škodlivý důsledek v podobě neoprávněného stání a vyloučení jiných „oprávněných“ vozidel z možnosti parkování na místě. Na jeho trvání nemá vliv ani absence předchozího trestání žalobce a krátký časový odstup od zavedení systému rezidentního parkování. Pokud je nastaveno pravidlo provozu na pozemních komunikacích, jeho porušení je společensky škodlivé po celou dobu jeho platnosti. Se zaváděním rezidentního parkování se měli řidiči šanci seznámit, což žalobce navíc očividně učinil, když parkovné ode dne 5. 11. 2020 uhradil. Posuzované jednání se tak nijak nevymykalo běžným obdobným přestupkům.

III.

pokračování

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Nesouhlasí s tím, jak krajský soud hodnotil postup magistrátu při zjišťování pachatele přestupku. Zdůrazňuje, že byl kontaktní a na výzvu magistrátu obratem reagoval. Nejde tedy o případ obstrukčního jednání, kdy je skutečně aktivita správních orgánů zbytečná. Pokud magistrát z jeho sdělení nepochopil, že vozidlo řídil stěžovatel, měl jej znovu kontaktovat a žádat o konkretizaci řidiče. Dále stěžovatel nesouhlasí s tím, jak krajský soud posoudil naplnění materiální stránky přestupku. Nesprávně hodnotil především okolnosti týkající se informování stěžovatele o platnosti parkovacího oprávnění. Magistrát mu v e-mailu ze dne 4. 11. 2010 sdělil, že jeho žádost o vydání parkovacího oprávnění pro období od 4. 11. 2020 do 3. 11. 2021 byla schválena. Stejnou dobu platnosti uvedl v zálohovém listu na zaplacení ceny za parkování. Ačkoliv se na zálohovém listu uvádí, že je parkovací oprávnění vydáno nejdříve dnem připsání (zpracování) platby, a že do té doby je neplatné, jedná se již o třetí „termín“ platnosti parkovacího oprávnění, který byl stěžovateli sdělen. Stěžovatel byl tedy informován nejednoznačně, proč prokazatelně neměl v úmyslu porušovat předpisy upravující parkování. Naopak zařídil vše pro získání parkovacího oprávnění. Před samotným zaparkováním se registroval do systému pro jeho udělení, naskenoval a zaslal potřebné dokumenty, vyplnil žádost o vydání parkovacího oprávnění, obdržel potvrzení o schválení této žádosti a také uhradil poplatek za roční parkovací oprávnění. Až poté zaparkoval na daném místě. Netušil, že následující den obdrží další potvrzení o vydání parkovacího oprávnění, v němž bude datum platnosti parkovacího oprávnění upraveno. Neměl důvod ověřovat si jeho platnost, protože měl písemnou informaci, že jeho žádost byla schválena. Za uvedených okolností může být daná situace jen těžko označena za běžně se vyskytující případ přestupku neoprávněného parkování. Stěžovatel dále poukazuje na to, že parkoval v blízkosti svého bydliště, a že účelem rezidentního parkování je právě to, aby rezidenti mohli snadněji zaparkovat v místě svého pobytu. Chráněný zájem společnosti tedy svým chováním nijak neohrozil. Krajský soud nijak nevysvětlil, proč je z hlediska naplnění materiální stránky bez významu, že na místě parkoval několik hodin před začátkem platnosti ročního parkovacího oprávnění v daném místě (od 18 hod do půlnoci), a v čem je takové jednání společensky škodlivé. Nadto nahradil úvahu správních orgánů. Z hlediska nebezpečnosti jednání řádně neposoudil osobu přestupce, míru jeho zavinění a pohnutku. Nijak nereflektoval ani to, že šlo o prvotní zřízení parkovacího oprávnění krátce po zavedení systému rezidentního parkování. Rezidentní parkování běžný člověk nevyřizuje denně, některé aspekty mohou působit nejasně, nejednoznačně, či mohou být matoucí. Právě na takový případ míří korektiv naplnění materiální stránky přestupku. Závěrem namítá nesrozumitelnost napadeného rozsudku. Krajský soud totiž uvedl, že správní orgány posoudily materiální znak přestupku v zásadě správně, avšak žalovaný se jím vůbec nezabýval. Z uvedených důvodů navrhuje, aby kasační soud napadený rozsudek a rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že ji považuje za nedůvodnou a odkázal na napadený rozsudek krajského soudu. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Na nyní projednávanou věc se užije § 104a odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 4. 2021, podle něhož platí: *Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.* V nyní posuzované věci totiž krajský soud rozhodl po nabytí účinnosti příslušné novely s. ř. s. a současně rozhodoval specializovaný samosoudce (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31 či ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34).

[7] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k hodnocení toho, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Při tom vycházel ze závěrů usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, v němž kasační soud vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Z uvedeného usnesení plyne, že kasační stížnost lze přijmout k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu.

[8] Nejvyšší správní soud shledal v posuzované věci pochybení krajského soudu, které zakládá přijatelnost kasační stížnosti i její důvodnost.

[9] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, kterou stěžovatel spatřoval jednak v tom, že krajský soud nedostatečně vymezil, v čem tkví společenská škodlivost spáchaného přestupku a nezabýval se řádně jednotlivými namítanými okolnostmi a dále, že aproboval posouzení materiální stránky přestupku ze strany správních orgánů, ačkoliv se žalovaný touto otázkou vůbec nezabýval. Dospěl při tom k závěru, že rozsudek krajského soudu plně dostal požadavkům ustálené judikatury kladeným na odůvodnění soudních rozhodnutí (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, č. 34/1996 Sb. ÚS, a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, č. 85/1997 Sb. ÚS, rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52 a ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, či usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76). Z jeho odůvodnění je zřejmé, z jakého skutkového stavu krajský soud vycházel, jak vyhodnotil pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudil. Rozsudek je řádně odůvodněn a je plně srozumitelný. Jednoznačně z něj vyplývají důvody, které krajský soud vedly k zamítnutí žaloby.

[10] Co se týče společenské škodlivosti jednání stěžovatele, krajský soud dospěl k závěru, že z konkrétních okolností případu nevyplývalo, že by se posuzované jednání vymykalo

pokračování

běžným přestupkům spočívajícím v neoprávněném parkování (stání). V takovém případě naplnění formálních znaků svědčí o naplnění znaku materiálního. Materiální znak ohrožovacího deliktu spočívající ve společenské škodlivosti je přitom naplněn již samotným vytvořením potenciálně nebezpečné situace, aniž by muselo dojít ke konkrétním škodlivým důsledkům. Krajský soud se při tom rovněž věnoval jednotlivým okolnostem namítaným stěžovatelem a u každé zdůvodnil, proč podle něj nemá vliv na jeho hodnocení „běžnosti“ projednávaného přestupku. K délce neoprávněného parkování v bodě 33 svého rozsudku uvedl, že *„absence oprávnění škodlivý důsledek v podobě neoprávněného stání a současného vyloučení jiných ‚oprávněných‘ vozidel z možnosti na místě zaparkovat trvá, a to až do doby získání patřičného oprávnění nebo odstranění vozidla z místa.“* Krátké trvání tohoto porušení dle krajského soudu škodlivost uvedeného jednání nesnižovalo natolik, aby odpovědnost za přestupek nevznikla. V témže bodě se rovněž vyjádřil k osobě stěžovatele jako přestupce. Uvedl, že skutečnost, že nebyl nikdy trestán, nemá na společenskou škodlivost přestupkového jednání vliv. V bodě 34 rozsudku krajský soud k námitce krátkého časového odstupu od zavedení systému rezidentního parkování uvedl, že porušení pravidla provozu na pozemních komunikacích je společensky škodlivé po celou dobu jeho platnosti a že stěžovatel měl možnost se se zaváděním rezidentního parkování seznámit. Krajský soud se tak uvedenými námitkami zabýval v dostatečné míře konkrétnosti. Je zjevné, že stěžovatel spíše nesouhlasí s jeho věcnými závěry, k nimž v této souvislosti dospěl. To však nepřezkoumatelnost rozsudku nezpůsobuje.

[11] Nejvyšší správní soud neshledal ani namítanou nesrozumitelnost napadeného rozsudku. Ta podle stěžovatele spočívá v tom, že krajský soud aproboval posouzení materiální stránky přestupku ze strany správních orgánů, i když se žalovaný touto otázkou vůbec nezabýval. Krajský soud si však této skutečnosti byl nepochybně vědom, neboť se zabýval pouze posouzením materiální stránky přestupku, které provedl magistrát. Vycházel tedy zjevně implicitně z ustálené judikatury, podle níž správní řízení tvoří jeden celek a uplatňuje se zásada jednotnosti řízení (§ 89 odst. 2 věta první správního řádu (č. 500/2004 Sb.)). Připustil přitom, že toto posouzení bylo velmi stručné a obecné, avšak s ohledem na „běžnost“ projednávaného přestupku je vyhodnotil jako dostačující. Ani tuto námitku tak neshledává Nejvyšší správní soud důvodnou.

[12] Stěžovatel dále namítá vadu správního řízení spočívající v nedostatku podmínek pro jeho zahájení. Podle stěžovatele magistrát nedostatečně zjišťoval totožnost přestupce. Neprovedl totiž dostatečné kroky k jeho nalezení. Reagoval-li stěžovatel na výzvu k úhradě předepsané částky, byl kontaktní, a magistrát se jej měl znovu dotázat na totožnost přestupce (kterou ve své odpovědi na výzvu neuvedl).

[13] Dle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu platí, že *[o]becní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.*

[14] Výkladem podmínek projednání přestupku provozovatele vozidla upravených v § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu se Nejvyšší správní soud zabýval opakovaně. Přestupek provozovatele má ve vztahu k přestupku řidiče subsidiární povahu. Po správních

orgánech nelze podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu vyžadovat činění rozsáhlých kroků ke zjištění pachatele přestupku, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla zjevně nevede, respektive nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li však mít správní orgány na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, již nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu hrozícího nebezpečí postihu za přestupek, nebo dochází-li k řetězení označených osob, kdy označený řidič označí dalšího řidiče atd., je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná přestupek provozovatele vozidla. Rovněž označí-li provozovatel za řidiče jeho vozidla v době spáchání přestupku osobu, která se dopouští častého obstrukčního jednání v řízeních o dopravních přestupcích, bylo by v rozporu s účelem právní úpravy přestupku provozovatele vozidla vyžadovat po správním orgánu učinění dalších kroků ke zjištění pachatele přestupku, a proto podmínka pro projednání přestupku provozovatele vozidla je i v takovém případě naplněna (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, a ze dne 11. 5. 2023, č. j. 4 As 170/2022-39).

[15] V projednávaném případě magistrát stěžovatele jako provozovatele vozidla přípisem ze dne 10. 11. 2020 vyzval k uhrazení částky 400 Kč z důvodu spáchání výše vymezeného přestupku. Ve výzvě jej současně poučil o tom, že pokud částku neuhradí, může magistrátu sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení výzvy. Žalobce dne 11. 11. 2020 na výzvu reagoval přípisem, v němž rozvedl důvody, proč podle něj posuzované jednání nemohlo být přestupkem. Poukázal na schválení žádosti o vydání parkovacího oprávnění, na zálohový list a přiložil výpis o provedení platby. Sdělení uzavřel konstatováním, že: *„Já jakožto provozovatel vozidla jsem 4. 11. 2020 17:56 měl plně za to, že parkovací oprávnění mám platné.“* Unesením ze dne 8. 7. 2021 magistrát věc odložil, neboť ve lhůtě 60 dní od přijetí oznámení přestupku nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Dne 22. 7. 2021 pak magistrát vydal stěžovateli jako provozovateli vozidla příkaz k úhradě pokuty.

[16] Krajský soud nijak nepochybil, pokud shledal, že byly splněny podmínky pro projednání přestupku provozovatele vozidla. Z vyjádření stěžovatele ze dne 11. 11. 2020 nevyplývá, že by kohokoliv (včetně sebe) označil za řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Stěžovatel dokonce sám sebe označil jako provozovatele vozidla, nikoliv jako řidiče, jenž měl spáchat rozporovaný přestupek. Nelze tak přisvědčit jeho pozdější obraně, že sám sebe v tomto podání označil jako řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Za dané situace nelze vytýkat ani magistrátu, že se stěžovatele opakovaně na totožnost přestupce nedotazoval. Magistrát stěžovatele zcela jasně vyzval, aby ve stanovené lhůtě přestupce označil. Stěžovatel tak neučinil. Za takové situace neměl magistrát důvod vyzývat stěžovatele podruhé. Ze správního spisu pak nevyplývá, že by magistrát měl v rozhodné době jakékoliv jiné indicie, které by jej mohly vést ke zjištění totožnosti přestupce. Nebylo lze tak po něm požadovat, aby činil rozsáhlé zjišťování totožnosti přestupce. Tato námitka je tak nedůvodná.

pokračování

[17] V dalším okruhu námitek stěžovatel vytýká krajskému soudu nesprávné posouzení otázky naplnění materiální stránky přestupku. Poukazuje na to, že označil celou řadu okolností, které musí nezbytně vést k závěru, že materiální stránka přestupku nebyla v projednávaném případě naplněna.

[18] Podle § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupkem *společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin (zdůrazněno soudem)*.

[19] Obecně přitom platí, že materiální korektiv podle § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky se uplatňuje i v případě přestupku provozovatele vozidla dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, byť prostor pro jeho posouzení je, s ohledem na nemožnost zhodnocení jednání řidiče, omezen (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2021, č. j. 2 As 212/2020-26).

[20] Jak uvedl Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-78, tehdy ještě ve vztahu ke staré právní úpravě zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích: „Lze tedy obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Z tohoto závěru však nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty přestupku došlo vždy, když je naplněn formální znak přestupku zaviněným jednáním fyzické osoby. Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek. (...) Teprve poté, co je zjištěno naplnění materiálního znaku přestupku, může správní orgán dojít k závěru, že konkrétním jednáním obviněného byl spáchán přestupek. Pokud naopak správní orgán na základě zjištěného skutkového stavu dospěje k závěru, že z okolností případu je zřejmé, že jednáním osoby obviněné z přestupku, jež sice nese formální znaky skutkové podstaty přestupku, nedošlo k porušení ani k ohrožení právem chráněného zájmu, má povinnost (nikoliv pouze možnost) řízení zastavit podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích.“ Obdobné závěry vyslovil Nejvyšší správní soud ve vztahu k novému zákonu o odpovědnosti za přestupky ve svém rozsudku ze dne 29. 10. 2020, č. j. 9 As 173/2020-32. Platí přitom, že otázkou naplnění materiální stránky přestupku je třeba se zabývat především v hraničních případech (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2019, č. j. 6 As 321/2018-31).

[21] Na tomto místě je vhodné shrnout významné okolnosti plynoucí ze správního spisu, které mají podle stěžovatele vliv na posouzení předmětné otázky. Jak již bylo uvedeno výše, podstatou projednávaného přestupku je, že vozidlo, jehož je stěžovatel provozovatelem, stálo dne 4. 11. 2020 v 17:56 hod. na pozemní komunikaci ulice M. 18 (zóna C) v B., aniž by disponovalo oprávněním na daném místě stát. Stěžovatel ve sdělení ze dne 11. 11. 2020, ve kterém popíral, že by došlo ke spáchání přestupku, doložil snímek obrazovky zachycující schválení jeho žádosti o vydání parkovacího oprávnění ze dne 4. 11. 2020, 13:18 hod. Součástí tohoto schválení je rovněž informace: „Parkovací oprávnění vycházející ze žádosti bude (budou) platné nejdříve dnem připsání (zpracování) platby“. Dále doložil snímek obrazovky zachycující přílohu schválení, jíž je zálohový list na zaplacení ceny za parkovací oprávnění s údajem platnosti: 4. 11. 2020 až 3. 11. 2021; a snímek obrazovky zachycující

detail příkazu k úhradě, dle něž došlo k uskutečnění a provedení platby dne 4. 11. 2020. Součástí spisu je pak rovněž potvrzení o vydání parkovacího oprávnění s uvedenou platností od 5. 11. 2020. Ze spisu rovněž vyplývá, že bydliště stěžovatele v rozhodné době bylo na adrese M. 16, tedy v bezprostřední blízkosti místa spáchání přestupku, a že stěžovatel zároveň splňoval podmínky pro udělení parkovacího oprávnění v daném místě na základě svého rezidentství. Mezi stranami pak ani není sporná skutečnost, že rezidentní parkovací zóny byly na daném místě zavedeny nedlouho předtím, než se předmětný skutek stal.

[22] Nejvyšší správní soud na rozdíl od krajského soudu dospěl k závěru, že uvedené skutečnosti mají ve svém souhrnu za následek, že nedošlo k naplnění materiální stránky předmětného přestupku. Za zásadní přitom považuje především účel rezidentního parkování. V tomto ohledu nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že účelem rezidentního parkování je vyloučit z parkování v regulovaných úsecích vozidla, která nemají potřebné oprávnění. Takové pojetí účelu rezidentního parkování je příliš restriktivní. Ačkoliv z předmětného pravidla chování vyplývá přesně to, co uvádí krajský soud, jeho účel a smysl je třeba vnímat poněkud širěji. Spočívá mimo jiné v tom, aby osoby, které mají v dané oblasti trvalý pobyt nebo vlastní nemovitost, případně osoby, které mají v dané oblasti sídlo nebo provozovnu, měly zajištěn dostatečný počet parkovacích míst. Pokud je ovšem zohledněn účel a smysl rezidentního parkování v této šíři, je nezbytné konstatovat, že tento byl v projednávaném případě naplněn. Vozidlo, jehož je stěžovatel provozovatelem, totiž stálo v bezprostřední blízkosti místa jeho bydliště, přičemž stěžovatel v rozhodné době splňoval podmínky parkovacího oprávnění, což vyplývá z toho, že jeho žádost o vydání tohoto oprávnění byla před zaparkováním vozidla na daném místě schválena [ačkoliv formálně začalo parkovací oprávnění platit až následující den z důvodu pozdějšího připsání (zpracování) platby].

[23] Nejvyšší správní soud považuje za významné dále to, že délka neoprávněného parkování trvala v projednávaném případě pouze několik hodin, přičemž parkování bylo zahájeno až poté, kdy již stěžovatel disponoval schválením své žádosti o vydání parkovacího oprávnění a došlo k němu dne, kdy provedl příslušnou platbu. Stěžovatel přitom již od následujícího dne disponoval **ročním** parkovacím oprávněním.

[24] Nejvyšší správní soud nemohl přehlédnout ani další okolnosti věci, konkrétně obsah dokumentů, které stěžovatel od magistrátu dne 4. 11. 2020 obdržel. Na jejich základě mu vskutku mohly vzniknout určité pochybnosti ohledně toho, odkdy skutečně vzniká jeho oprávnění parkovat na daném místě. Správní orgány i krajský soud sice správně poukázaly na to, že schválení žádosti o vydání parkovacího oprávnění obsahovalo informaci, že parkovací oprávnění bude platné nejdříve dnem připsání (zpracování) platby. Stěžovatel se tak nemohl legitimně domnívat, že již po prostém provedení platby disponuje platným parkovacím oprávněním. Je ovšem nutné vzít rovněž v potaz, že na daném místě docházelo teprve k zavádění rezidentního parkování, a z tohoto pohledu mohly působit informace, které stěžovatel obdržel, do určité míry zavádějícím dojmem. E-mail s předmětem „*Schválení žádosti o vydání parkovacího oprávnění č. X*“ ze dne 4. 11. 2020, který byl stěžovateli doručen v 13:18 hod., totiž skutečně obsahoval datum platnosti právě již od 4. 11. 2020, a týž údaj byl obsažen na zálohovém listu, který byl přílohou tohoto e-mailu. Stěžovatel rovněž doložil „detail platby“, dle něhož provedl příslušnou platbu již dne 4. 11. 2020. A konečně, vzhledem k tomu, že docházelo teprve k zavádění rezidentního parkování v dané oblasti,

pokračování

nebylo možné po stěžovateli spravedlivě požadovat, aby v daný moment věděl, že obdrží ještě potvrzení o vydání parkovacího oprávnění, které nadto bude obsahovat skutečné datum platnosti (až od následujícího dne 5. 11. 2020). Jakkoli tedy nelze konstatovat, že by nedošlo k pochybení na straně stěžovatele, který mohl z obsahu informací, kterými disponoval, dovodit, že jeho parkovací oprávnění ještě nemusí být platné, je na druhou stranu částečně pochopitelné a omluvitelné, že k tomu v projednávaném případě vzhledem ke všem popsáním okolnostem došlo.

[25] Uvedené neznamená, že by ze strany stěžovatele nedošlo k formálnímu porušení předmětného pravidla chování tak, jak správně konstatoval krajský soud a správní orgány. Pouze individuální okolnosti projednávaného případu ve svém souhrnu dle Nejvyššího správního soudu způsobují, že nebyl porušen a ani ohrožen oprávněný zájem společnosti, a nebyla tedy naplněna materiální stránka přestupku.

[26] Nejvyššímu správnímu soudu tedy nezbyvá než konstatovat, že krajský soud neposoudil otázku naplnění materiální stránky předmětného přestupku správně. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a napadený rozsudek krajského soudu proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil.

[27] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.). V dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, než rozhodnutí žalovaného zrušit. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a odst. 4 s. ř. s. rozhodl tak, že rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaný vázán výše vysloveným právním názorem (§ 78 odst. 5 ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.).

[28] Protože Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a zároveň zrušil i rozhodnutí žalovaného, rozhodl také o náhradě nákladů řízení (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, věta první s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.), podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný ve věci úspěch neměl, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že stěžovatel měl v řízení o kasační stížnosti i v řízení o žalobě úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení o žalobě i o kasační stížnosti. Náklady řízení se sestávají ze zaplacených soudních poplatků ve výši 8 000 Kč celkem. Jiné náklady stěžovateli Nejvyšší správní soud nepřiznal. Stěžovatel nebyl v řízení zastoupen, nevznikly mu proto náklady z titulu právního zastoupení. Žádné uznatelné náklady spojené s daným řízením neplynou ani ze spisu; stěžovatel ostatně žádné konkrétní náklady ani nevyčíslil (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 135/2015-79, a na něj navazující judikaturu).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. března 2024

Lenka Krupičková
předsedkyně senátu